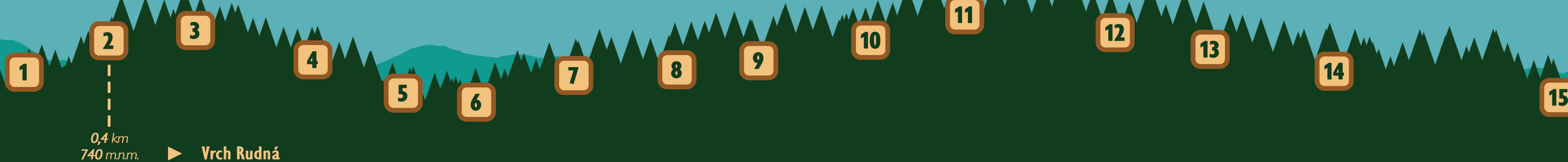

HORSKÁ NAUČNÁ STEZKA POTŮČKY

GEBIRGSLEHRPFAD POTŮČKY

2

Sluneční stráň / Sonnenleite

2 Sluneční stráň

Při pohledu zpět vidíme v popředí Potůčky a v pozadí saský Johanngeorgenstadt s jeho dominantou, novogotickým kostelem z roku 1872. Město bylo založeno jako poslední horní město Krušných hor až 23. února 1654. Jeho prvními obyvateli byli protestantští exulanti z Horní Blatné, kteří kvůli přísnému císařskému nařízení z října 1653 raději opustili své domovy, než aby přešli na katolickou víru. Nové sídlo vznikalo s povolením saského kurfiřta Johanna Georga I. uprostřed hlubokých lesů, jen pro založení náměstí muselo být vykáčeno 2 000 stromů. V okolí byla brzy objevena vydatná ložiska stříbrných a kobaltových, ale také cínových a železných rud. Rozvoj města tak byl po téměř celou jeho historii úzce spjat s hornictvím, které se od přelomu 18. a 19. století až do počátku 60. let 20. století zaměřovalo zvláště na těžbu rud uranu.

Ve 20. století se Johanngeorgenstadt stal také významným střediskem klasických lyžařských disciplín. Již v roce 1928 zde byl postaven první velkomůstek pro skoky na lyžích v tehdejším Německu (Hans-Heinz-Sprungschanze). V současnosti mohou běžkaři s výhodou využívat propojení tras na německé a české straně.

Obyvatelé Potůček a Johanngeorgenstadtu, přestože je dělí jen nevelký potok, neměli po 2. světové válce až do roku 1991 k sobě přístup. Státní hranice byla i kvůli těžbě uranu na obou stranách až do 60. let přísně střežena. Na české straně bylo už krátce po válce vyhlášeno bezpečnostní pásmo s omezeným vstupem, před hranicí byl vysekán ještě zhruba 15 m široký hraniční průsek s pozorovacími věžemi. Jeho některé části jsou dosud patrné, naučná stezka sleduje průběh průseku až k zastávce č. 3 na vrchu Rudná.

Johanngeorgenstadt i. Sachsen (Marktplatz, 750 m n. l.).

Breitenbach i. Böhmen

Potůčky a protější Johanngeorgenstadt kolem roku 1910.
Potůčky (Breitenbach) und gegenüberliegende Johanngeorgenstadt um 1910.

2 Sonnenleite

Rückblickend vom Hang der Sluneční stráň (Sonnenleite) sehen wir im Vordergrund die Gemeinde Potůčky (Breitenbach) und im Hintergrund das sächsische Johanngeorgenstadt mit ihrer dominierenden neugotischen Kirche aus dem Jahr 1872. Die Stadt wurde am 23. Februar 1654 als letzte Bergstadt des Erzgebirges gegründet. Ihre ersten Einwohner waren protestantische Exulanten aus Horní Blatná (Bergstadt Platten), die aufgrund der strikten Einhaltung des kaiserlichen Dekrets vom Oktober 1653 lieber ihre Heimat verließen, als zum katholischen Glauben zu konvertieren. Die neue Stadt wurde mit Genehmigung des sächsischen Kurfürsten Johann Georg I. inmitten tiefer Wälder erbaut, allein für die Platzanlage mussten 2.000 Bäume gefällt werden. Bald wurden in der Gegend reiche Vorkommen an Silber- und Kobalt- sowie Zinn- und Eisenerzen entdeckt. Fast während ihrer gesamten Geschichte war die Entwicklung der Stadt eng mit dem Bergbau verbunden, der sich von der Wende vom 18. zum 19. Jahrhundert und bis zum Beginn der 1960er Jahre insbesondere auf die Gewinnung von Uranerzen konzentrierte.

Im 20. Jahrhundert entwickelte sich Johanngeorgenstadt auch zu einem wichtigen Zentrum für klassische Skisportdisziplinen. Bereits 1928 wurde hier die erste große Sprungschanze im damaligen Deutschland (Hans-Heinz-Sprungschanze) errichtet. Derzeit können Langläufer die Streckenverbindung auf deutscher und tschechischer Seite vorteilhaft nutzen.

Die Einwohner von Potůčky und Johanngeorgenstadt hatten nach dem Zweiten Weltkrieg bis 1991 keinen Zugang zueinander, obwohl sie nur durch einen kleinen Bach getrennt waren. Auch die Staatsgrenze wurde aufgrund des Uranabbaus bis in die 1960er Jahre auf beiden Seiten streng bewacht. Auf tschechischer Seite wurde kurz nach dem Krieg eine Sicherheitszone mit beschränktem Zutritt ausgerufen und vor der Grenze eine etwa 15 m breite Schneise mit Wachtürmen geschaffen. Einige Teile davon sind noch sichtbar. Der Lehrpfad folgt dem Verlauf der Schneise bis zur Haltestelle Nr. 3 auf dem Hügel Rudná (Glücksburg).

Kvůli těžbě uranu po 2. světové válce byla velká část Johanngeorgenstadtu zbourána, město téměř zasypaly obří haldy hlíny.
Wegen des Uranabbaus nach dem Zweiten Weltkrieg wurde ein großer Teil von Johanngeorgenstadt abgerissen. Die Stadt war fast von riesigen Abraumhalden zugeschüttet.

Díky rozsáhlému vládnímu sanačnímu programu po roce 1989 už dnes haldy u uranových šachet v Johanngeorgenstadtu téměř splývají s okolím (foto: Ulrich Möckel).
Dank des umfangreichen Sanierungsprogramms des Bundesregierung nach 1989 fügen sich die Uranhalden in Johanngeorgenstadt heute nahezu in ihre Umgebung ein (Foto: Ulrich Möckel).

Také Potůčky byly v 50. a 60. letech významně postiženy těžbou uranu, na snímku těžní věž a kuželovitá halda dolu Magdalena ve středu obce, vlevo někdejší slévárna.
Auch Potůčky war in den 1950er und 1960er Jahren maßgeblich vom Uranabbau betroffen. Im Bild der Förderturm und die kegelförmige Halde der Grube Magdalena in der Ortsmitte, links die ehemalige Gießerei.

Johanngeorgenstadt, Erzgebirge. Ehemalige „Reichsgrenze“
Zátaras na česko-německé hranici v Potůčkách před zánem Sudet v říjnu 1938, z říšské hranice se poté stala hranice vnitrostátní.
Straßensperren an der tschechisch-deutschen Grenze in Potůčky vor der Besetzung des Sudetenlandes im Oktober 1938, die Reichsgrenze wurde dann zur Landesgrenze.

